

Livsmedelsberedskap, klimat och natur

KOSTNADER FÖR JORDBRUKETS GRÖNA OMSTÄLLNING

Näringspolitisk
rapport från LRF

#1

EN BESKRIVNING FRÅN LANTBRUKARNAS RIKSFÖRBUND ÖVER DE SAM-
MANLAGDA KOSTNADERNA FÖR JORDBRUKETS GRÖNA OMSTÄLLNING

LANTBRUKARNAS
RIKSFÖRBUND

Arbetsgrupp

- Markus Hoffmann
- Lars-Erik Lundkvist
- Anna Redner
- Marie Törnquist
- Victoria Thuillier
- Elin Windfäll
- Claes Johansson, Lantmännen
- Maja Forssell
- Christian Nordenskjöld
- Fredrik Sundblad

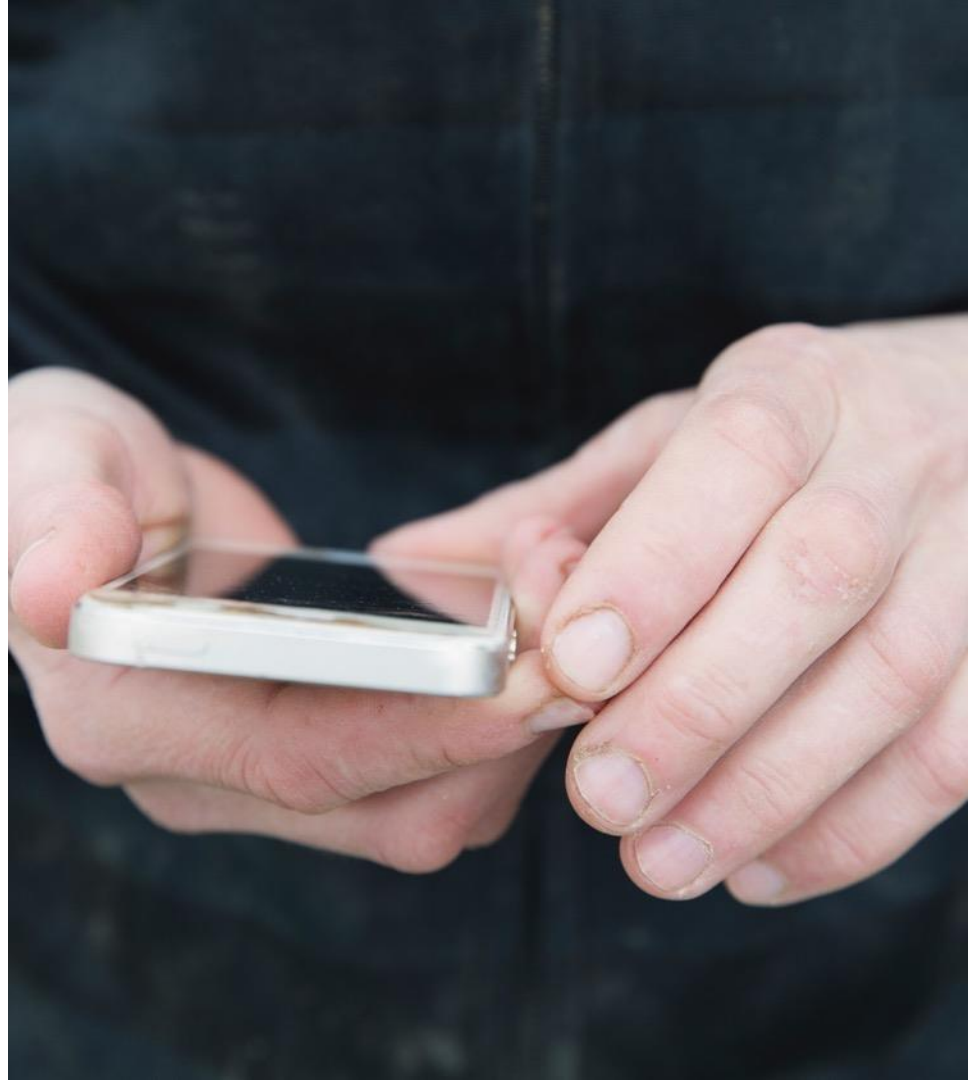
Grön omställning

”Med grön omställning avses summan av de miljö- och klimatåtgärder som bedöms behövas i odlingen och djurhållningen för att klara de svenska miljökvalitetsmålen och olika EU-direktiv samt nödvändiga åtgärder för att klimatanpassa odlingen.”

Begränsningar

”Det som begränsar hållbarhetsarbetet i odlingen och djurhållningen mest nu är inte otillräcklig förståelse av hur naturen fungerar och brist på insikt om nödvändiga åtgärder utan otillräcklig finansiering av miljö- och klimatåtgärder”

Övriga näringslivets gröna omställning: I huvudsak menas omställning till fossilfritt

Jordbrukets **gröna omställning** – fyra likvärdiga delar

2023

2030

2050

1

Klimat och energi

Fossilfria drivmedel, elektrifiering
och fossilfri mineralgödsel

Metan, lustgas,
organogen mark mm

2

Biologisk mångfald

EU:s Green Deal (NRL mm) och svenska miljökvalitetsmålen

3

Markvård, vattenvård och luftvård

Sex EU-direktiv och fem svenska miljökvalitetsmål

4

Klimatanpassning

Klimatanpassning med ökad bevattning och täckdikning

Vi har beräknat kostnaderna för den gröna omställningen

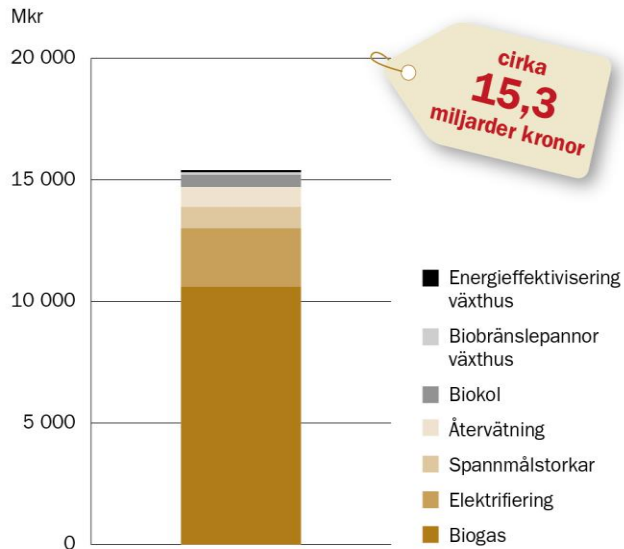
Beräkningsprinciper

1. Utgå från beting och åtgärder i de svenska miljökvalitetsmålen och EU-direktiv som trätt i kraft.
2. Använd i möjligaste mån redan beräknade kostnader från myndigheter, utredningar och forskare.
3. Använd nuvarande kända priser istället för att spekulera om framtida högre eller lägre kostnader för miljö- och klimatåtgärder.
4. Det är kostnader på gårdar som beräknats, inte i industrin före eller efter gården.

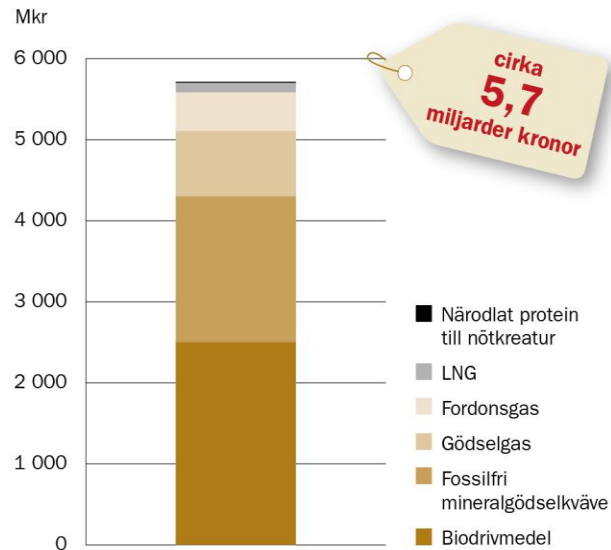

1 Kostnader klimat och energi

INVESTERING – Klimat och energi

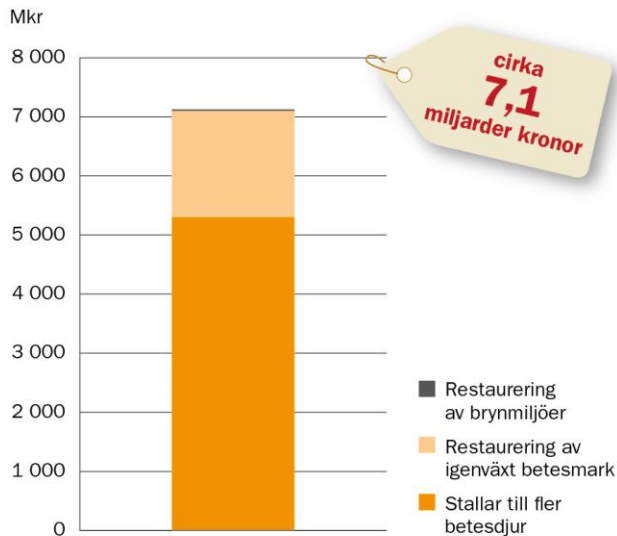
ÅRLIG KOSTNAD – Klimat och energi

2

Kostnader för biologisk mångfald

INVESTERING – Biologisk mångfald

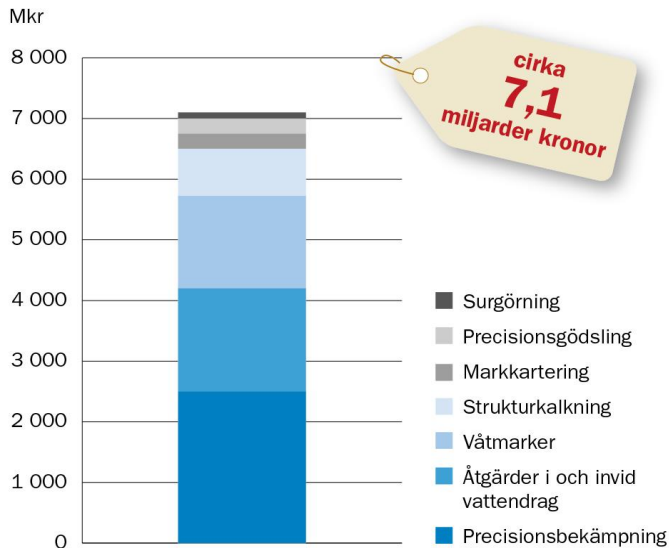

ÅRLIG KOSTNAD – Biologisk mångfald

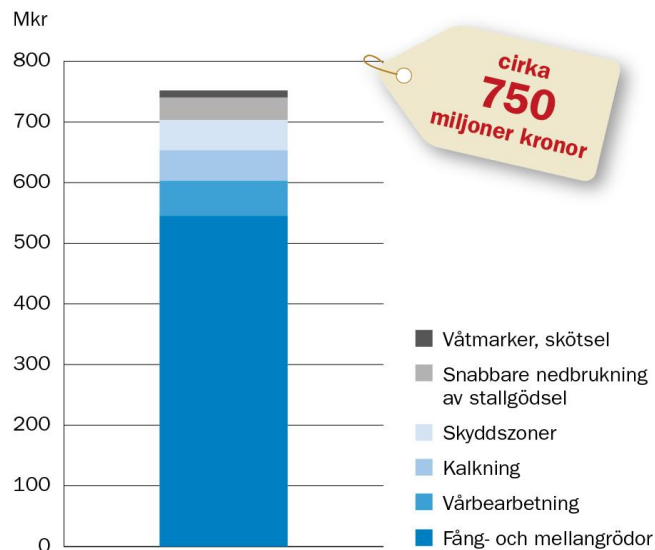

3 Kostnader för mark-, vatten- och luftvård

INVESTERING – Mark-, vatten- och luftvård

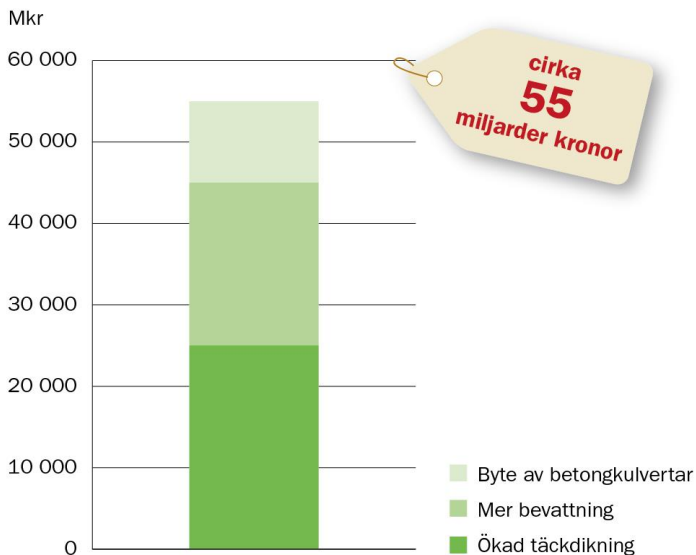

ÅRLIG KOSTNAD – Mark-, vatten- och luftvård

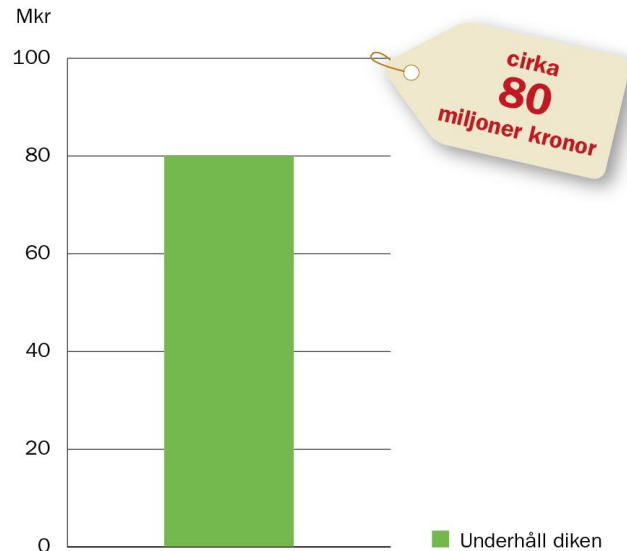

4 Kostnader för klimatanpassning (ur bara ett vattenperspektiv)

INVESTERING – Klimatanpassning

ÅRLIG KOSTNAD – Klimatanpassning

Summering

”Kostnaden för lantbrukets gröna omställning är 80 till 85 miljarder i investeringar och 10 - 11 miljarder i kostnader för årliga åtgärder.”

Jordbrukets ekonomi

Långsiktig lönsamhet måste förstärkas

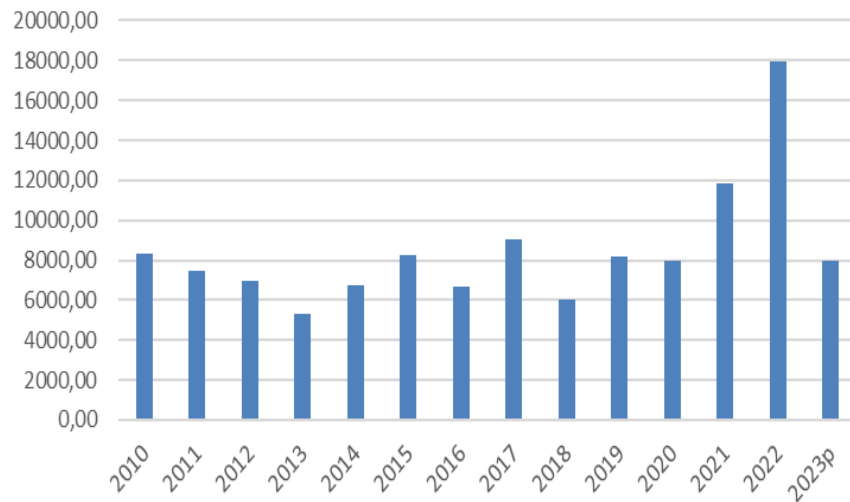
Livsmedelsstrategin: Svensk produktion ska öka

Buffert mot skördevariationer behövs

Grundförstärkning av lönsamheten krävs

Målbild: Företagsinkomst minst på 2021 års nivå

FÖRETAGSINKOMST, miljoner kr (EAA-kalkylen)

Analys

Investeringar 80 - 85 miljarder

Årliga åtgärder 10 - 11 miljarder

Antag årskostnad investeringar = 15%
(ränta, avskrivning, underhåll)

$0,15 * 80 - 85 = 12 - 12,75$ miljarder/år

Totalt: ca 10,5 + ca 12,5 = 23 miljarder/år

Finansiering

Lantbrukaren – investeringar som behövs för fortsatt produktion

Marknaden – matpriserna måste bära huvuddel av kostnader för hållbar konsumtion och produktion

Staten och EU – politiken behöver stimulera omställning och kollektiva nyttigheter

Bankerna – beredskap att låna ut kapital för grön omställning

Exempel, beting ca 20 mdr SEK

Befintlig finansiering via jordbruks-
och klimatpolitik (miljarder SEK/år)

- CAP 2-2,5
- Klimatklivet 1
- Återbetalning dieselskatt 1

Summa 4-4,5

Framtida behov **ytterligare** 5
miljarder per år

Återstår för marknaden cirka 10
miljarder SEK/år

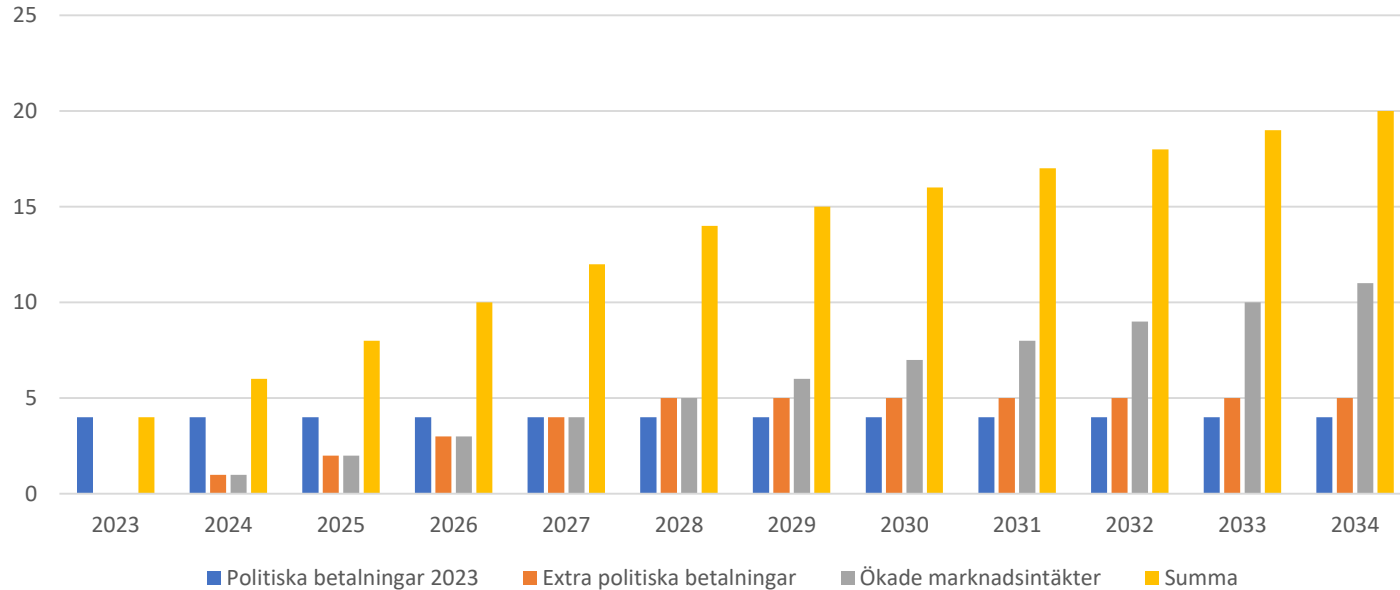

Modell för finansiering av grön omställning

Finansiering av grön omställning, miljarder kr														
			2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
Politiska betalningar 2023			4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
Extra politiska betalningar			0	1	2	3	4	5	5	5	5	5	5	5
Ökade marknadsintäkter			0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Summa			4	6	8	10	12	14	15	16	17	18	19	20

Modell för finansiering av grön omställning

Modell för finansiering av grön omställning, miljarder kronor

Vad får jag för pengarna?

” Du får 5 700 nya jobb, 800 miljoner i skatteintäkter, cirka 70 000 av den rödlistade sånglärkan, 83 000 hektar naturbetesmarker, fossilfri mat och mycket mer i det som är Sveriges viktigaste gröna omställning.”

Brödlimpan kostar 26,95 kr i affären i november 2023. Bondens andel är 1 krona och åtta öre (4 %).

Kalkylexempel
mikroskala

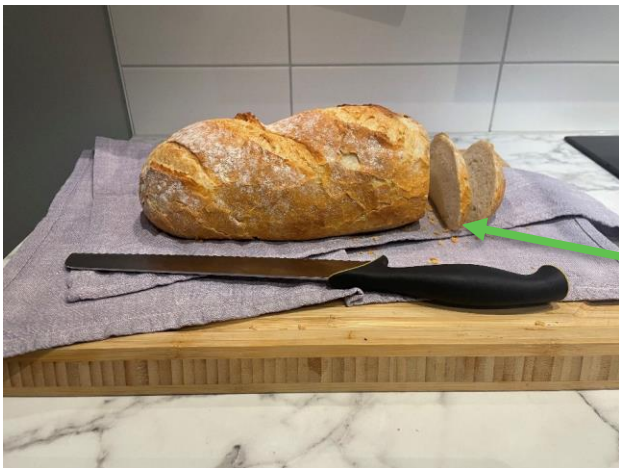
- Limpan väger 525 gram
- Det har gått cirka 350 gram mjöl.
- Mjölutbytet av vete är ca 80%
- Vetepriset är 2,75 kr / kg.

Ryms den gröna omställningen i den brödskivan?

1 Kostnad för att göra limpan fossilfri

25 öre Fossilfri gödsel

8 öre Kolinlagring med mellangröda

6 öre Biodrivmedel till traktorn

Ytterligare en skiva, 39 öre bred.

2 Kostnad för att limpan ska gynna biologisk mångfald

2 öre Odlingsrutor åt sånglärka
3 öre Blommande kantzoner
2 öre Beetlebanks.

Ytterligare en skiva 7 öre bred

3 Kostnad för att limpan ska gynna markhälsa och rent vatten

2 öre Gödsla med N-sensor

8 öre Strukturkalka

En tredje skiva 10 öre bred

Summering: en brödlimpa från spannmålsodling som klarar samtliga hållbarhetsmål

39 öre. ① Klimat/ energi

7 öre. ② Biologisk mångfald

10 öre. ③ Mark-, vatten- och luftvård

Summa: 56 öre. Utöver odlarens nuvarande betalning på 108 öre.

Tillsammans får vi
landet att växa!